

Ook graag leidend met 'Kas zonder glas'

Daglichtloos telen is in Nederland – glastuinbouwland met veel licht en een gematigd klimaat – minder kansrijk dan in veel andere landen. Toch zet de provincie Zuid-Holland met een flinke lijst partners een Fieldlab Vertical Farming op. Om ook op dit onderdeel van de tuinbouw leidend te worden.

VAK | door Harry Stijger

Vertical farming en indoor farming zijn twee termen die worden gebruikt voor het telen zonder daglicht en onder gecontroleerde teeltomstandigheden van licht, temperatuur, luchtvochtigheid, CO₂, water en voeding. Bij vertical farming gaat het om meerlagenteelt van veelal lage gewassen. Indoor farming staat meer voor een eenlaagsteelt, waarin ook hoogopgroeiende gewassen als tomaat, komkommer, paprika en aubergine zijn te produceren.

"Het daglichtloos telen met controle over de gehele teelt wordt ook wel 'kas zonder glas' genoemd", zegt Gus van der Feltz, projectmanager van het Fieldlab Vertical Farming. Hij hanteert de term indoor farming ook voor de meerlagenteelt.

Financieel haalbaar?

Nederland met zijn kassen is niet direct een land voor Vertical Farming. De projectmanager: "Indoor farming is vooral geschikt voor gebieden in het buitenland, waar niet op een normale manier in kassen valt te telen. Bijvoorbeeld in gebieden waar het klimatologisch oninteressant is, zoals het hoge noorden van Canada, in stadstaten als Dubai en Singapore of vanwege milieuverontreiniging in Azië. Per businesscase moet worden bekeken of het haalbaar is. Dat is mede afhankelijk van waar in de wereld het project staat. En

dat kan ook in Nederland interessant zijn." Als voorbeeld noemt hij Future Crops in Poeldijk, waar kruiden voor supermarkten worden geproduceerd. Volgens de projectmanager staat vertical farming op doorbreken. Met een faciliteit waar de plantjes zich op een gecontroleerde manier zo snel mogelijk kunnen ontwikkelen, is het toch moeilijk om goed te concurreren tegen kasteelt. Dit omdat de kosten van de installatie relatief hoog zijn en veel elektriciteit voor belichting en klimaatregeling wordt gebruikt. Financieel is de teeltmethode voor de productie van groenten en fruit duurder dan kasteelten en in Nederland nog niet rond te rekenen. "Bovendien is vertical farming een heel ander teeltsysteem dan een teelt in de

kas. We moeten nog leren hoe we het beste indoor kunnen telen voor smaak en inhoudstoffen. Ook met de selectie van zaden hiervoor zijn we er nog lang niet. Daar moet het onderzoeksproject aan bijdragen", laat Van der Feltz weten.

Vier werkpakketten

Technisch is met vertical farming een goed product te telen. Maar bepaalde zaken zijn nog niet uitontwikkeld. De projectmanager: "Het is bijvoorbeeld de vraag wat de beste marketing is voor een indoor geteeld product. Ook moet uitgezocht worden voor welke teelten vertical farming meerwaarde biedt ten opzichte van teelt in een kas. Het project moet hier antwoord op geven."

Het project omvat vier werkpakketten: marktbewerking, innovatie en demonstratie, educatie en training, en businessversnelling. Het onderzoek gaat vier jaar duren en vindt plaats op drie fysieke locaties. Voor het werkpakket Innovatie en demonstratie worden in Bleiswijk bij de WUR

Gus van der Feltz: "We doen ook onderzoek naar de beste marketing voor indoor geteeld product."